

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje teksta:

	20
--	----

II. Gramatika:

	15
--	----

III. Civilizacija:

	15
--	----

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

- _____
- _____
- _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: Gimnazija Vladimira Nazora, Zadar

Županija: Zadarska županija

3. svibnja 2023.

I. PRIJEVOD

Sljedeći latinski tekst se sastoji od dva ulomka. Prvi ulomak prevedi uz pomoć rječnika i komentara, a drugi ulomak pažljivo pročitaj i odgovori na pitanja ispod njega.

PRVI ULOMAK – CICERON GOVORI U IME REPUBLIKE

Najpoznatiji rimski govornik Marko Tuliје Ciceron u sneatu govori protiv urotnika i svog mrskog neprijatelja Katiline. Ciceron ne bira riječi, a u ovom ulomku iz njega progovara sama republika.

Nunc te, Catilina¹, patria, quae communis est parens omnium nostrum, odit et metuit. Quae² tecum sic loquitur: "Nullum iam aliquot annis³ facinus exstitit sine te. Tuae neces multorum civium impunitae fuerunt. Omnia illa⁴, ut⁵ potui, tuli. Nunc vero ego tota sum in metu propter unum te. Quam ob rem⁶ discede atque mihi hunc timorem eripe!"

KOMENTAR:

1: Catilina – Katilina, vođa urote protiv republike

2: quae – ona

3: iam aliquot annis – već nekoliko godina

4: omnia illa – sve to

5: ut – kako

6: quam ob rem – zbog toga

I.1. PRIJEVOD:

max 15

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DRUGI ULOMAK – CICERON OMALOVAŽAVA KATILINU

Ciceron vrijeđa Katilinu ne bi li ga što prije otjerao iz grada i države.

Non odio permotus esse videor, sed misericordia. Venisti paulo ante in senatum. Quis te ex hac tanta frequentia totque tuis amicis ac necessariis salutavit? In hac urbe nemo est qui te non metuat et non oderit.

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

	max 5
--	-------

Odgovore na pitanja napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

1. Ciceron za sebe kaže da se čini da nije motiviran mržnjom nego drugim osjećajem. Kojim? (1)

2. Kad je Katilina došao u senat? (1)

3. Jesu li u mnoštvu bili Katilinini prijatelji i pomoćnici? (1)

4. Prema Ciceronovim riječima u gradu ne postoji nitko osim urotnika tko prema Katilini ne osjeća dvije stvari. Koje? (2)

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi **patria** u navedenoj rečenici iz teksta – *Nunc te, Catilina, patria, quae communis est parens omnium nostrum, odit et metuit.*

	max 1
--	-------

- a) Subjekt
- b) Atribut
- c) Apozicija

2. Odredi službu riječi **civium** u navedenoj rečenici iz teksta – *Tuae neces multorum civium impunitae fuerunt.*

	max 1
--	-------

- a) Imenski atribut
- b) Apozicija
- c) Pridjevski atribut

3. Odredi službu riječi **sum** u navedenoj rečenici iz teksta – *Nunc vero ego tota sum in metu propter unum te.*

	max 1
--	-------

- a) Priložna oznaka
- b) Predikat
- c) Subjekt

4. Genitiv singulara od sintagme **communis parens** koja se nalazi u tekstu glasi:

	max 1
--	-------

- a) communis parentis
- b) communi parentis
- c) communi parenti

5. Dativ singulara plurala od sintagme **unum te** koja se nalazi u tekstu glasi:

	max 1
--	-------

- a) unius tui
- b) uni tibi
- c) uno tibi

6. Akuzativ plurala sintagme **hunc timorem** koja se nalazi u tekstu glasi:

	max 1
--	-------

- a) has timores
- b) haec timores
- c) hos timores

7. Sljedeće sintagme i izrazi iz teksta trebaju biti prebačene u isti padež u suprotnom broju. Zaokruži ispravnu tvrdnju:

nullum facinus – nulla facinora

TOČNO / NETOČNO

multorum civium – multo civi

TOČNO / NETOČNO

omnia illa – omne illud

TOČNO / NETOČNO

im metu – in metis

TOČNO / NETOČNO

quam ob rem – quas ob res

TOČNO / NETOČNO

	max 5
--	-------

8. Glagolski oblik **tuli** iz teksta je:

a) 1.l.sg.ind.prez.akt.

b) 1.l.sg.ind.perf.akt

c) 1.l.sg.konj.perf.akt.

	max 1
--	-------

9. 3.l.sg.ind.prez od glagola **possum, posse, potui** glasi:

a) potest

b) possit

c) posset

	max 1
--	-------

10. Pojmovi **civil** i **civilizacija** su se razvili od istog latinskog korijena:

a) DA

b) NE

	max 1
--	-------

11. Latinska riječ iz koje su se razvili pojmovi **komuna** i **komunizam** znači:

a) društven

b) ovisan

c) zajednički

	max 1
--	-------

	max 15
--	--------

III. CIVILIZACIJA

1. U kojem stoljeću je živio i djelovao Marko Tulije Ciceron?

a) 2.st.pr.Kr.

b) 1.st.pr.Kr.

c) 1.st.po.Kr.

	max 1
--	-------

2. Ciceron je živio u isto vrijeme kad i Gaj Julije Cezar?

a) DA

b) NE

	max 1
--	-------

3. Ciceron je u doba Katilinine urote bio konzul.

a) DA

b) NE

	max 1
--	-------

4. Javni službenik koji je obavljao sudačke dužnosti bio je:

a) edil

b) cenzor

c) pretor

	max 1
--	-------

5. Triumvirat je:

a) savez trojice

b) sukob trojice

c) pobjeda trojice

	max 1
--	-------

6. Rostra, mjesto na kojem su rimski govornici na Forumu držali govore, u prijevodu znači:

a) kljunovi

b) krila

c) pera

	max 1
--	-------

7. Prvi građanski rat u Rimu vodili su:

a) Kornelije Sula i Gaj Marije

b) Cezar i Pompej

c) Oktavijan i Marko Antonije

	max 1
--	-------

8. Drugi građanski rat u Rimu je započeo riječima:

a) Veni, vidi, vici.

b) Alea iacta est.

c) Et tu, mi fili?!

	max 1
--	-------

9. Proskripcije su:

- a) pozivi građana
- b) progonstva građana
- c) popisi građana

	max 1
--	-------

10. Pravo na „veto“ su među javnim službenicima imali:

- a) pretori
- b) konzuli
- c) pučki tribuni

	max 1
--	-------

11. Cezar je bio prvi rimski diktator:

- a) DA
- b) NE

	max 1
--	-------

12. Braća Grakho su agrarnu reformu pokušali provesti:

- a) prije Punskih ratova
- b) za vrijeme Punskih ratova
- c) poslije Punskih ratova

	max 1
--	-------

13. Javne službe su se u Rimu nazivale *magistrature*:

- a) DA
- b) NE

	max 1
--	-------

14. Rimska republika je započela progonstvom kralja:

- a) Tarkvinija Priska
- b) Tarkvinija Oholog
- c) Tula Hostilija

	max 1
--	-------

15. Rimska republika je prestala postojati početkom vladavine cara:

- a) Tiberija
- b) Nerona
- c) Augusta

	max 1
--	-------

	max 15
--	--------

RJEŠENJA**I.1. PRIJEVOD****Ukupno 15 bodova**

Nunc te, Catilina, patria,	Sada te, Katilino, domovina,	1
communis est parens omnium nostrum,	koja je zajednički roditelj svih nas,	1
odit et metuit.	mrzi i boji (te) se.	1
Quae tecum sic loquitur:	Ona s tobom tako razgovara:	1
"Nullum iam aliquot annis facinus exstitit sine te	Nijedan zločin već nekoliko godina nije postojao bez tebe	1
Tuae neces multorum civium	Tvoja ubojstva mnogih građana	1
impunitae fuerunt.	bila su nekažnjena.	1
Omnia illa ... tuli.	Sve sam to podnijela	1
ut potui,	kako sam mogla.	1
Nunc vero ego tota	Sada uistinu ja cijela	1
sum in metu	se nalazim (jesam) u strahu	1
propter unum te	zbog tebe jednoga.	1
Quam ob rem discede	Zbog toga otiđi	1
atque mihi ... eripe!"	i meni odagnaj (ugradi)	1
hunc timorem	ovaj strah!"	1

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA**Ukupno 5 bodova**

1. Ciceron za sebe kaže da se čini da nije motiviran mržnjom nego drugim osjećajem. Kojim? (1)

Sažaljenjem.

2. Kad je Katilina došao u senat? (1)

Malo prije.

3. Jesu li u mnoštvu bili Katilinini prijatelji i pomoćnici? (1)

Da.

4. Prema Ciceronovim riječima u gradu ne postoji nitko osim urotnika tko prema Katilini ne osjeća dvije stvari. Koje? (2)

Strah i mržnju.

II. GRAMATIKA

1. a: subjekt	1
2. a: imenski atribut	1
3. b: predikat	1
4. a: communis parentis	1
5. b: uni tibi	1
6. c: hos timores	1
7. TOČNO	1
NETOČNO	1
TOČNO	1
NETOČNO	1
TOČNO	1
8. b: 1.l.sg.ind.perf.akt.	1
9. a: potest	1
10. a: DA	1
11. c: zajednički	1

Ukupno: 15 bodova

III. CIVILIZACIJA

1. b: 1.st.pr.Kr.	1
2. a: DA	1
3. a: DA	1
4. c: pretor	1
5. a: savez trojice	1
6. a: kljunovi	1
7. a: Kornelije Sula i Gaj Marije	1
8. b: Alea iacta est.	1
9. c: popisi građana	1
10. c: pučki tribuni	1
11. b: NE	1
12. c: poslije Punskih ratova	1
13. a: DA	1
14. b: Tarkvinija Oholog	1
15. c: Augusta	1

Ukupno: 15 bodova

TEKST (PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE) + GRAMATIKA + CIVILIZACIJA:

UKUPNO 50 BODOVA